

JUODOSIOS VATIKANO PASLAPTYS

KAS VALDO PASLAPTIS –
TAS KURIA ISTORIJĄ

L. R. SALGADO

óbuolys.

L. R. SALGADO

JUODOSIOS VATIKANO PASLAPTYS

Iš anglų kalbos vertė
UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

PROLOGAS

DURYS, KURIŲ NETURĖTŲ BŪTI

Po Apaštališkaisiais rūmais yra koridorius, į jį patekti gali tik išrinktieji. Čia tylu, nėra langų, tik išrikiuotos durys be pavadinimų. Tave lydi silpnas dūzgesys – gal ventiliacijos garsas arba galbūt tiesiog tavo paties kvėpavimo aidas. Kuo giliau eini, tuo labiau atrodo, kad žengi ne per pastatą, o per patį laiką.

Už užrakintų durų kataloguoti rankraščiai ir diplomatiniai įrašai, amžiams išnykusių karalysčių žemėlapiai ir nuo šimtmečių pageltusios popiežiaus bulės. Jos paprastos. Pernelyg paprastos. Jokio numerio. Jokios raktų skylutės.

Archyvarai apie jas nekalba. Paklausti gūžčioja pečiais, tarsi tai būtų iliuzija. Tačiau pašnibždomis kalbama, kad jos atrakinamos tik tuo, ką jie vadina *La Settima Chiave*, – Septintuoju raktu.

Sakoma, kad už jų yra Vatikano juodasis archyvas.

Ne oficialieji Slaptieji archyvai – tie yra pakankamai tikri ir savotiškai įprasti. Diplomatiniai laiškai. Karališkosios sutartys. Galilėjaus teismo protokolai. Patikima istorija. Juodasis archyvas yra kas kita. Tai vieta, kur Bažnyčia slepia tai, ko negali sunaikinti.

Įslaptintos evangelijos, kuriose Kristus vaizduojamas kaip žmogus, o ne Dievas. Papiruso fragmentai, liudijantys giminės liniją. Mergelės Marijos ikonos, kurios visai nepanašios į Mergelę. Nacių bylos su svastikomis ir kryžiais. Popiežių laiškai, kuriuose jie prisipažįsta tai, ko niekada nepripažino viešai.

Apie šią vietą nėra jokių oficialių įrašų. Bet jei laikaisi dėsnin gumų – jei pakankamai gerai skaitai tarp istorijos eilučių – pradedi matyti jos metamą šešėlį. Šešėlį tokių dalykų, kurių Vatikanas negali paaiškinti.

Vieni sako, kad Juodasis archyvas neegzistuoja. Kad tai tik mitas, skirtas sąmokslų teoretikams ir nevykėliams teologams. Kiti sako, kad jis egzistuoja, bet jo atvėrimas reikštų pačios Bažnyčios pabaigą.

Nežinau, kas yra blogiau. Tačiau aš žinau štai ką: kiekvienas fragmentas, kurį mačiau, kiekvienas iš vienuolyno slapta išgabentas dokumentas, kiekvienas išgąsdinto dvasininko anoniminis liudijimas – viskas rodo tiesą, daug senesnę ir keistesnę už bet ką, ką išgirsite per sekmadienio Mišias.

Ir jei Vatikanas šių dalykų bijo, galbūt ir jūs turėtumėte bijoti. Tad atverskime bylą. Puslapis po puslapio. Ką darysite su tuo, kas parašyta, – spęskite patys.

1 SKYRIUS

UŽDRAUSTOSIOS EVANGELIJOS

AŠOTIS DYKUMOJE

Aukštutinis Egiptas, 1945 m. gruodis. Iš pat ryto jau svilino. Džabal al-Tarifo uolos, blyškios ir dantytos it kokio suakmenėjusio žvėries šonkauliai, stūksojo išblukusio dangaus fone. Apačioje dykumos vėjas blaškė smėlio dulkes, kurios švilpdamos brūžinosi į akmenį. Du vyrai tylėdami dirbo pasilenkę prie žemės.

Liesas, bet tvirtas Muhamedas Ali al-Samanas kirto kaupu su suplūktą dirvą. Šalia jo jaunesnysis brolis Chalifa sėmė žemių grumstus. Jie kasė sabachą – minkštą, susikaupusio upės dumblo patręstą dirvožemį, naudojamą kaip trąšą. Tai buvo alinantis darbas už menką atlygį, bet kaimuose palei Nilą pasirinkimo nelabai turėjai.

Muhamedo kaupuko geležtė į kažką atsitrenkė dušliu bumbtelėjimu. Jis sustingo. Ne akmuo. Ir ne smėlis. Kažkas neaiškaus. Pritūpęs nubraukė žemes. Pamažu išryškėjo apvali forma: ašotis.

Aukštas, gal didesnis nei pusės metro, su užantspauduotu dangčiu. Paviršių dengė per šimtmečius susikaupęs purvas, bet po dulėmis dar matėsi neryškūs tapytų simbolių – išblukusios raudonos ir juodos spalvos – pėdsakai.

Muhamedą užliejo nerimo banga. Jis žinojo senus pasakojimus. Motina jį įspėdavo, kad dykuma slepia džinus – dvasias, demonus, dalykus, kurių geriau nejudinti. Vieni gyvena olose. Kiti – daiktuose.

– Tai blogas ženklas, – sumurmėjo Chalifa. – Palik jį.

Bet smalsumas stipresnis už prietarus.

Muhamedas perbraukė nykščiu per ąsočio kraštą. Antspaudas atrodė trapus. Jis švelniai paspaudė, tada stipriau. Sausai trakstelėjęs, dangtis suskilo. Į karštą orą išsiveržė priplėkęs kvapas – drėgnos žemės, lyg iš rūšio, tūkstantį metų nemačiusio šviesos.

Viduje buvo ryšuliai, suvynioti į apdriskusį audinį. Jis ištraukė vieną. Tai buvo kodeksas – popiruso lakštai, įrišti į patamsėjusią odą, susiūti grubiai, bet siūlės nepažeistos.

Jie susižvalgė. Jokio aukso. Jokių monetų. Jokių lobių. Tik... senos knygos. Abu broliai buvo beraščiai. Jiems tai bevertis radinys. Tad jie sukišo kodeksus į maišą ir parsinešė namo, tikėdamiesi galbūt galėsiantys juos parduoti kaip makulatūrą.

Tą naktį Muhamedo motina panaudojo kelis puslapius ugniai įkurti. Tūkstantis metų istorijos per kelias sekundes virto dūmais.

Likusi dalis išliko – vos ne vos. Per kelias ateinančias savaites kodeksai keliavo iš rankų į rankas: iš Muhamedo – vietiniam senienų prekeiviui, tada koptų kunigui netoliese esančiame kaime. Galiausiai jie pasiekė Kairą.

Pagaliau juos išvynioję mokslininkai suprato, ką laiko savo rankose. Ne Koranas. Ne Biblijos fragmentai. kažkas senesnio. Keistesnio. Išvertus papirusus, iškilo vienas vardas. Tomo evangelija.

Ir ne tik Tomo.

Iš viso buvo trylika oda įrištų tomų, kuriuose penkiasdešimt du tekstai, parašyti koptų kalba, bet išversti iš graikų. Kai kurie vardai pažįstami, bet įgavę neįprastus pavidalus. Pilypo evangelija. Marijos Magdalietės evangelija. Kiti visiškai nežinomi.

Tačiau visi jie turėjo vieną bendrą bruožą. Jie skambėjo ne taip, kaip Biblija, kuri jums žinoma. Šiuose tekstuose nebuvo aprašomi stebuklai. Juose nebuvo šlovinamas Petras ar apaštalai, sukūrę Bažnyčią. Juose nebuvo patvirtinama dieviškoji hierarchija.

Juose kalbama apie gnozę – vidinį pažinimą. Apie Jėzų, kuris buvo ne karalius ar Dievas, o slapotos išminties mokytojas. Apie balsą, kuris sakė: „Karalystė nėra virš jūsų. Ji yra jumyse.“ Romai sudrebinti pakako vienos šios eilutės, šimtmečius glūdėjusios po žeme.

RANKRAŠČIŲ KAMBARYS

Kairas, 1946 m. Žanas Doresas (*Jean Doresse*), prancūzų egiptologas, Koptų muziejuje pasilenkęs virš medinio stalo pirštais lengvai braukė per papirusą. Rankraštis trapus, jo kraštai apirę ir patamsėję, bet tekstas aiškus.

Jis prisimerkė. Koptų kalba. Bet stilius... kitoks. Šalia trypčiojo jo kolega, vietinis mokslininkas vardu Raghibas (*Raghib*).

– Ar tai?.. – pradėjo Raghibas.

– Taip, – tyliai tarė Doresas. – Evangelija. Bet ne... viena iš jų.

Jis lėtai pirštu perbraukė eilutę: „Tai slapti posakiai, kuriuos ištarė gyvasis Jėzus, o Didimas Judas Tomas juos užrašė.“ Per kūną perbėgo šiurpuliai. Slapti posakiai. Jokio gimimo iš Mergelės. Jokio nukryžiovimo. Jokio prisikėlimo. Tik žodžiai. Palyginimai. Aforizmai. Ir viena pagrindinė mintis: išganymas pasiekiamas ne per Bažnyčią ar ritualus, bet per savęs pažinimą.

Tai buvo visiška priešingybė viskam, ką sukūrė Roma. Doresas atsilošė.

– Jei tai autentiška, – tarė jis, – tai viską keičia.

Raghibas nieko neatsakė. Nes abu žinojo, kas bus toliau.

Romoje žinia apie Nag Hamadžio radinį patylomis pasklido tam tikruose akademiniuose sluoksniuose.

Vatikane buvo suburta kelių asmenų diskretiška komisija. Jie neskelbė pareiškimų. Jie nepateko į antraštes. Bet tekstų kopijos – dar prieš jas išleidžiant – buvo peržiūrėtos, sukataloguotos ir tylomis išanalizuotos.

Oficialiai Bažnyčia juos vadino apokrifais. Neoficialiai tai buvo grėsmė. Nes jeigu šios evangelijos buvo autentiškos, jos rodė, kad pirmieji Jėzaus pasekėjai ne visi sutarė dėl to, kas – ar koks – jis buvo. O jeigu įrodo, kad Bažnyčios pamatai buvo pastatyti ne ant dieviškosios tiesos, o ant pasirinkimų...

Kas nutinka tikėjimui?

SKAITYKLA

Roma, 1947 m. Vatikano biblioteka turi kvapą. Ne smilkalų, ne dulkių – kažko senesnio. Odos. Pergamento. Vaško. Tūkstančio metų kvapas, užantspauduotas tyloje. Giliai viduje, už viešųjų patalpų, yra mažesnis kambarys, kurio turistai niekada nemato. Siauras. Belangis. Apšviestas vienintelės lempos su žaliu gaubtu ant ilgo ažuolinio stalo.

Ten sėdėjo monsinjoras Arturas Ričis (*Arturo Ricci*), tvarkingai atraitotomis rankovėmis, pirštų galiukais lengvai liesdamas drobėje įvyniotą dokumentų krūvą. Jie buvo atkeliavę iš Kairo.

Ričis nebuvo teologas. Jis nebuvo net archyvaras. Jis buvo tas, kurį Vatikanas vadino *consultore*, – skaitytojas. Jo darbas buvo paprastas: tirti naujus tekstus, rastus kasinėjimų metu, vienuolynuose, neaiškiose kolekcijose. Pažymėti viską, kuo Šventoji Tarnyba turėtų... pasirūpinti. Jis išvyniojo pirmąjį kodeksą. Odinis įrišimas sutrūkinėjęs, bet koptų rašmenys viduje buvo neabejotini. *Evangelion kata Thomas*. Evangelija pagal Tomą. Jis ėmė skaityti. „Tai slapsti posakiai, kuriuos ištare gyvasis Jėzus...“ Jo akys bėgo greitai, bet protas stabtelėdavo prie kiekvienos eilutės.

„Perskelk medžio gabalą – aš esu ten.“

„Pakelk akmenį, ir mane rasi.“

„Jei tie, kurie jus veda, sako: „Štai, Karalystė yra danguje“, tuomet paukščiai jus aplenks. Jei jie sako: „Ji yra jūroje“, tuomet žuvys jus aplenks. Veikiau, Karalystė yra jūsų viduje, ir ji yra jūsų išorėje.“

Ričis tyliai iškvėpė. Jis jautė skaitomo teksto svorį. Jokio nukryžavimo. Jokio prisikėlimo. Jokios Bažnyčios. Tik balsas. Žmogus, ne mesijas. Tai buvo... pavojinga.

Jis vertė toliau. Posakiai kalbėjo apie pažinimą, o ne dogmą. Apie nušvitimą, o ne paklusnumą. Kelias be kunigų. Vieno vertimo paraštėje Kairo mokslininkas buvo palikęs pastabą: „Gnostinė kilmė“.

Ričio ranka sustojo. Jis žinojo tą žodį. Tai buvo ta pati etiketė, kurią Roma užklįjavo šimtams kitų erezijų: gnozis (slaptasis pažinimas). Pirmieji krikščionys, kurie tikėjo, kad išganymas ateina ne iš ritualų, ne iš tikėjimo Bažnyčia, o atrandant savyje jau esančią dieviškąją kibirkštį. Jie buvo paskelbti eretikais. Jų raštai buvo sudeginti. Ir vis dėlto – štai jie vėl čia.

Ričis užvertęs kodeksą įsistebeilijo į sieną. Jis žinojo, kas dabar bus. Šie tekstai bus išanalizuoti. Tyliai. Bus parašytas teologinis raštas – sudėtinga, labai tikslia lotynų kalba. Jame bus paaiškinta, kad kanonas yra užbaigtas, kad keturių evangelijų – Mato, Morkaus, Luko ir Jono – visiškai pakanka.

O likusieji? Apokrifai. Tas žodis pašalins grėsmę net jos neįvardijęs. O tada šie rankraščiai, šie trapūs dykumoje išgyvenę liudininkai, dings. Ne, nesunaikinti. Užrakinti.

„Kai kurias tiesas per daug pavojinga deginti. Geriau laikyti jas tamsoje, kur jų nebus galima perskaityti.“

Ričis atsargiai sulygino kodeksą, vėl suvyniojo jį į drobę ir ant viršelio uždėjo antspaudą su viena pastaba: SUB CONDITIONALI SILENTIO. Tvarkyti laikantis sąlyginės tylos. Tai buvo

Vatikano būdas pasakyti: „Mes žinome. Bet niekam kitam žinoti nereikia.“

Lauke Šv. Petro bazilikos varpai mušė laiką. Aikštę užplūdo turistai. Pasaulis sukosi toliau, nenutuokdamas, kad saujelė trapių papirusų ant stalo Romoje, jei būtų perskaityti garsiai, galėtų išnarplioti dviejų tūkstančių metų senumo faktus.

KAS JIE BUVO

Dabar juos vadina apokrifinėmis evangelijomis. Rafinuotas žodis tam, ką Bažnyčia norėjo pamiršti.

Po Nag Hamadžio mokslininkai atrado dar dešimtis tekstų: Pilypo evangeliją, kurioje kalbama apie Jėzų, mylėjusį Mariją Magdaliетę labiau nei apaštalus; Marijos evangeliją, kurioje ji – ne Petras – yra mokinė, geriausiai jį suprantanti; Judo evangeliją, kurioje išdavikas yra ne piktadarys, o vienintelis iš tiesų žinojęs Jėzaus planą.

Jie nebuvo rasti vienoje vietoje. Vieni iškilo į paviršių vienuose. Kiti – olose. Treti – privačiose kolekcijose. Bet visus juos siejo vienas dėsningumas: jie prieštaravo Vatikano sukurtam Jėzui. Ne Dievo Sūnus, atėjęs gelbėti pasaulio, o žmogus, kuris slapčia pakuždėjo, kad Dievas jau yra tavyje.

Ankstyvajai Bažnyčiai tai buvo neįmanoma. Kaip įgyti galią žmogui, kuris sako žmonėms, kad jiems jos nereikia? Tad jie pasirinko. Lieka keturios evangelijos. Dešimtys atmetama.

Ir štai čia riba tarp istorijos ir sąmokslo išsitrina.

Ar Bažnyčia tiesiog atrinko tekstus, geriausiai atitikusius jos teologiją? O gal ji sąmoningai ištrynė tiesą, kuri buvo pernelyg

destabilizuojanti, kad išliktų? Oficialiai Roma teigia, kad kanonas yra įkvėptas. Nekvestionuojamas.

Bet jei pakankamai ilgai pasigilini į Nag Hamadžio tekstus, pradedi svarstyti. O kas, jei pirmieji krikščionys nesutarė? O kas, jei tikrasis Jėzus buvo visai nepanašus į tą, kuris vaizduojamas vitražuose? Ir – kas kelia didžiausią nerimą – kas, jei Vatikanas jau viską žino?

MARIJOS EVANGELIJA

Berlynas, 1896 m. Kai atkeliavo kodeksas, buvo žiema. Mokslininkas Karlas Reinhartas (*Carl Reinhardt*) sėdėjo savo ankštame kabinete; langai buvo aprasoję nuo anglimis kūrenamos krosnelės, o lauke snyguriuojant miestas pilkėjo. Ant jo stalo gulėjo trapus papiruso rankraštis, kurį jis įsigijo iš Kairo prekeivio. Jis buvo nepilnas. Trūko puslapių. Kraštus apgraužė laikas. Bet liko pakankamai, kad būtų galima perskaityti pavadinimą: „Evangelija pagal Mariją“.

Reinhartas sumirksėjo. Tokios evangelijos nebuvo. Atsargiai jis ėmėsi versti. Tai, ką perskaitė, jį pribloškė. Tai nebuvo pamokslas. Tai nebuvo angelo pranašystė. Tai buvo dialogas. Prisikėlęs Jėzus kalbasi su savo mokiniais. Bet čia geriausiai jį suprantantis mokinys yra ne Petras. Ir ne Jonas.

Tai Marija. Marija Magdalietė.

Šiame tekste Jėzus pasakoja Marijai tai, ko nepasakoja kitiems. Apie regėjimus. Apie sielą. Apie tai, kad nuodėmė yra ne kosminė

skola, o savo prigimties neišmanymas. Ir kai Marija bando tuo pasidalinti su mokiniais vyrais, Petras atsisako ja tikėti.

„Ar jis tikrai kalbėjosi su moterimi privačiai? – klausia Petras. – Ar turėtume atsigręžti ir visi jos klausytis? Ar jis teikė jai pirmenybę prieš mus?“

O Levis jam atsako: „Jei Išganytojas padarė ją vertą, kas tu toks, kad ją atstumtum?“

Reinhartas padėjo plunksnakotį. Evangelija, kurioje moteris – ne Petras – yra mylimiausia mokinė. Evangelija, kurioje nuodėmė nėra tai, ką Bažnyčia gali atleisti, nes jai apskritai nereikia atleidimo. Evangelija, kurioje Marija Magdalietė, taip dažnai vaizduojama kaip nusidėjėlė, iš tiesų yra apaštalų apaštalė. Jis perskaitė ištrauką dar kartą. Lėtai. Norėdamas suvokti jos svorį.

Nenuostabu, kad tai buvo palaidota.

Po kelių dešimtmečių, kai Marijos evangelija tapo vieša, Roma ją mandagiai atmetė. „Gnostiška, – sakė jie. – Įdomu, bet neautentiška.“

Bet mokslininkai tarpusavyje šnibždėjosi. O kas, jeigu ankstyvoji Bažnyčia panaikino Marijos autoritetą, kad įtvirtintų Petro? O kas, jeigu Magdalietė buvo ne tik pasekėja, bet ir partnerė? Ir kas, jeigu būtent ji suprato jį geriausiai?

Tekstų kaupėsi.

Pilypo evangelija, kuri kalba apie Jėzų, „bučiavusį Mariją Magdalietę labiau nei visus kitus mokinius.“ Judo evangelija, kurioje išdavikas yra ne piktadarys, o vienintelis iš tiesų žinojęs planą.

Ir vėl Tomas, sakantis: „Jei atskleisi tai, kas yra tavyje, tai, ką turi, tave išgelbės. Jei to neturi savyje, tai, ko neturi savyje, tave pražudys.“

Kiekvienas šių rankraščių pasakojo tą pačią pavojingą istoriją: kad Jėzus galbūt buvo ne toks dieviškas, kaip teigė Roma. Kad Bažnyčios sukurta hierarchija nebuvo dieviškos valios, o sukurta žmogaus. Kad Dievo Karalystė nebuvo užrakinta katedrose ar sakramentuose. Ji jau yra tavyje.

Ir jei tuo tiki – jei iš tiesų tiki, jog tau nereikia kunigo, popiežiaus, Bažnyčios, kad rastum Dievą, – kas nutinka du tūkstančius metų gyvavusiai galiai?

KAIP BUVO SUKURTAS KANONAS

Štai čia Vatikanas įsikiša sakydamas: „Nustokite tai romantizuoti.“

Dėl Naujojo Testamento kanono – dvidešimt septynių knygų, kurias žinome šiandien, – nebuvo apsispręsta per naktį. Tai buvo procesas. Ilgas. Chaotiškas. Gausus debatų.

Pirmaisiais amžiais po Kristaus krikščionių bendruomenėse cirkuliavo dešimtys raštų. Laiškai. Liudijimai. „Apaštalų memuarai“, kaip juos vadino Justinas Kankinys. Kai kurios bendruomenės skaitė Petro evangeliją. Kitos mėgo Hebrajų evangeliją. Kai kurios, pavyzdžiui, gnostikai, teikė pirmenybę tokiems tekstams kaip Tomo ar Marijos.

Nebuvo vienos Biblijos. Nebuvo vieno autoriteto. Tik IV a. – valdant Konstantinui, pirmajam krikščionių imperatoriui, – Bažnyčia

pradėjo brėžti ribą. Nikėjos susirinkimas nenustatė kanono (tai paplitęs mitas), bet padarė kai ką ne mažiau svarbaus: sukūrė bendrą doktriną.

Vienas Kristus. Vienas Dievas. Viena Bažnyčia. Visa kita buvo erezija. Iki Kartaginos susirinkimo 397 m. po Kr. kanonas jau buvo faktiškai nustatytas. Keturios evangelijos – įtrauktos. Dešimtys – atmetų. Ne todėl, kad būtų įrodyta, jog kitos yra melagingos. O todėl, kad jos neatitiko istorijos, kurios reikėjo Bažnyčiai.

Ir štai dalis, kurios Roma nemėgsta sakyti garsiai: Biblija, kurią žinote, nėra išsamus įrašas. Ji yra kupiūruota.

Kas kelia klausimą? Jei Nag Hamadžio tekstai išliko, kas dar gali būti tebeslepama? O kas, jeigu yra evangelija, kurios nematėme ir kuri yra išsami? Ir kas, jeigu ji jau yra Vatikano archyvuose?

UŽRAKINTAS STALČIUS

Vatikanas. Septintojo dešimtmečio pabaiga. Apaštališkieji archyvai naktį – tai visai kitokia vieta. Dienos šviesoje jie atrodo akademiškai. Apdulkėję. Nepavojingi. Spintelių eilės. Iki matinio spindesio nublizgintos marmurinės grindys. Tylus plunksnakočių skrebenimas. Bet naktį – kai koridoriai paskęsta tamsoje, o sargybiniai eina savo ratus lėtais, aidinčiais žingsniais – archyvai atrodo tarsi gyva esybė. Kvėpuojanti. Laukianti.

Monsinjas Paolas Feretis (*Paolo Ferretti*) tyliai slinko koridoriu, jo žingsnius slopino senoviniai kilimai. Jis nesinešė jokių popierių, jokio portfelio. Tik mažą žalvarinį raktą. Jis sustojo prie

durų ilgo koridoriaus gale. Jos buvo be jokių ženklų. Paprastos. Jis jas atrakino.

Viduje buvo kambarys, mažesnis, nei tikėtumeisi. Ne didinga salė, pilna ritinių, – tiesiog ankšta patalpa su dviem medinėmis spintomis ir stalu po žemai kabančia lempa. Priėjęs prie spintos jis atidarė viršutinį stalčių. Viduje buvo vienas aplankas. Kodeksas, įvyniotas į išblukusią drobę. Jis lėtai jį išvyniojo. Odinis įrišimas nepažeistas. Kodekso raštas nebuvo koptų, ir ne graikų. Tai buvo senesnis aramėjų kalbos dialektas. Pavadinimo nebuvo.

Tačiau pirmoji eilutė skelbė: „Tai Jėšua, Juozapo sūnaus, žodžiai, parašyti jo paties ranka.“

Feretis sustingo. Jis jau buvo matęs fragmentų – Nag Hama-džio, Judo, Marijos. Bet šis kitoks. Jis nebuvo parašytas apie Jėzų. Jis buvo parašytas jo paties. Bent jau taip teigė tekstas. Atsargiai vertė lapus, jausdamas, kaip tankėja pulsas. Jis nebuvo ilgas. Vos keliolika puslapių. Jokių stebuklų. Jokių pamokslų. Tik mintys. Filosofija. Vyras, paprastai kalbantis apie gyvenimą, mirtį ir dieviškosios hierarchijos iliuziją. Ir tada viena eilutė, kuri, jei kada nors būtų perskaityta garsiai, sugriautų visą Bažnyčią: „Nė vienas žmogus neturėtų manęs vadinti Dievu, nes šviesa, kurią aš nešu, yra tokia pati kaip ir visų žmonių šviesa.“

Feretis užvertė kodeksą įsistebeilydamas į jį. Jei tai buvo autentiška – o jis dėl to nebuvo užtikrintas – tai būtų pats prieštarinčiausias dokumentas krikščionybės istorijoje. Bet niekas niekada nesužinos. Nes Vatikane kai kurios tiesos nėra tiriamos. Jos yra palaidojamos.

Feretis atsargiai vėl įvyniojo kodeksą, užrakino jį stalčiuje ir įrašė vieną pastabą registracijos kortelėje: „Rezervuota sąlyginiam tyrimui. Prieiga tik gavus popiežiaus leidimą.“ Tada jis išjungė lemputę. Ir kambarys vėl paskendo tamsoje. Ar tas tekstas tikrai egzistavo? Mes nežinome.

Kai kurie mokslininkai mano, kad tai tik gandas, nepatenkinantų archyvarų kuždamas mitas. Kiti tvirtina, jog Vatikano viduje yra neįvardytų evangelijų, kurių niekas už jo sienų nėra matęs. Bet štai ką mes žinome. Kiekvieną kartą, iškilus naujai evangelijai – Tomo, Marijos, Judo, – Vatikanas ją perskaito pirmiau už jus. O kai kurie rankraščiai amžiams lieka Romoje.

BYLA APOKRIFINIS KANONAS

Dabar atsitraukime nuo žvakių šviesos ir užrakintų stalčių. Štai keli faktai.

Daugiau nei 50 ankstyvųjų krikščioniškų tekstų per pirmuosius keturis amžius buvo neįtraukti į Naujojo Testamento kanoną. Daugelis jų buvo pavadinti apokrifais ne todėl, kad įrodytas jų melagingumas, bet todėl, kad neatitiko teologinės struktūros, kurią kūrė Bažnyčia. Tarp jų yra Marijos evangelija, Pilypo evangelija, Ebionitų evangelija, Petro evangelija ir kiti, dabar daugiausia žinomi iš fragmentų.

Nag Hamadis (1945 m.) ir Judo evangelija (1978 m.) patvirtino, kad pirmaisiais amžiais egzistavo alternatyvios krikščionybės atmainos - krikščionybės, kurios išganymą laikė vidiniu pažinimu, o ne Bažnyčios tarpininkavimu.

Oficiali Vatikano pozicija yra paprasta: „Keturių kanoninės evangelijos ištikimai atspindi apaštališkąją tradiciją. Kitos yra vėlyvos, iškraipytos ir eretiškos.“ Tačiau nemaloni tiesa yra tokia: mes nežinome, kiek evangelijų kadaise egzistavo. Žinome tik tai,

kurios išliko ankstyvajai Bažnyčiai priėmus politinius sprendimus.

Taigi kyla klausimas... Ar kanonas yra dieviškasis apreiškimas? O gal tai kupiūruota istorija, skirta išlaikyti galią? Ir jei egzistuočių evangelija, kuri galėtų panaikinti du tūkstančius metų gyvuojančius faktus... Ar Vatikanas kada nors leistų jums ją perskaityti?

Ir tai yra Nag Hamadžio mestas šešėlis. Nes jei dykuma galėjo gražinti vieną išslaptintą evangeliją, ji galėtų gražinti ir kitą. Ir jei gali dykuma, galbūt Vatikanas jau tai padarė.

„Dievo karalystė yra jumoje.“ – Tomo evangelija

Bet nesitikėkite, kad Roma įteiks jums rakta. Tad kas visa tai yra?

Vadinasi, Jėzus, kurį manote pažįstantys, yra Jėzus, kurį, Bažnyčiai nusprendus, turėtumėte pažinti. Tomo, Marijos, Pilypo ir Judo evangelijos neišnyko todėl, kad buvo suklas-totos. Jos dingo, nes buvo nepatogios. Jos siūlė Kristų, kuriam nereikėjo kunigų. Karalystę, kuriai nereikėjo pastatų. Tikėjimą, kuriam nereikėjo Romos.

Kanonas tapo užversta knyga. Likusios buvo paslėptos – pirma Egipto smėlynuose, paskui

archyvarų lentynose ir galiausiai paties Vatikano tyloje.

Bet štai kas įdomu apie paslaptis. Jos nelieka palaidotos amžinai. Dykuma turi sąvybę gražinti tai, kas prarasta. O kartais tai daro ir Vatikanas - tyliai, pašnibždomis, sunkiai pripažindamas tekstus, kuriuos atsisako įvardyti. Nes jei viena išlaptintoji evangelija gali išlikti du tūkstančius metų...

Kiek dar jų tebelaukia? Ir kiek jų jau yra už tų durų Romoje?

Skaitykite likusius
218 iš **240** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Knyga, kurios Bažnyčia nenorėtų pamatyti Tavo lentynoje.
Tai dokumentai, apie kuriuos Vatikane kalbama pašnibždomis -
juos paviešinus, Bažnyčios autoritetas sugriūtų iš vidaus.

Po bestselerio *Slapti Vatikano dokumentai* pasirodymo autorius L. R. Salgado grįžta su dar gilesniu tyrimu – į tamsiausius Vatikano archyvų koridorius, kur istorija ne tik saugoma, bet ir sąmoningai slepiama.

Šioje knygoje nagrinėjamos paslaptys, kurios buvo nutylimos šimtmečiais:

- Kas iš tiesų slypi „užrakintame kambaryje“ giliai po Šv. Petro bazilika?
- Kodėl trečioji Fatimos paslaptis vis dar kelia baimę net popiežiams?
- Ar Gralis – ne taurė, o kraujo linija, kuri grasina visai Bažnyčios doktrinai?
- Ką slepia vadinamosios „dingusios evangelijos“ – pagal Tomą, Judą, Mariją Magdalietę?
- Kodėl kai kurios Marijos atvaizdai juodi? Ir kokią žinią tai siunčia apie senesnę, užmirštą tikėjimą?
- Ar Vatikano archyvuose saugomi nacių mistinių eksperimentų dokumentai?
- Ar Sendoros skrynia vis dar egzistuoja – o jei taip, tai kas ją saugo?
- Ir – kas svarbiausia – kas yra Keturioliktasis stulpas?

Kiekvienas skyrius čia parašytas dokumentinio trilerio stiliumi – įtaigus, vaizdingas, kartais provokuojantis, bet visada atsiremiantis į šaltinius, kuriuos skaitytojas ras knygos pabaigoje. Istorinės scenos ir pasakojimai sukurti taip, kad įtrauktų kaip romanas, o kiekvienas skyrius užbaigiamas analize: kas pagrįsta faktais, o kas lieka mito teritorijoje.

Ši knyga neskirta įtikinti – ji skirta pažadinti. Ir būtent todėl ji kelia grėsmę.

SKAITYKITE KITAS
TAMSIŲJŲ VATIKANO
ARCHYVŲ KNYGAS

ANNO 2004

Kiekviena nupirktą
knyga = pasodintas medis

www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-861-2

Negrožinė literatūra > Žurnalistinis tyrimas